

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin NEBATI tarafından yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Ünal DEMİRTAŞ

Zonguldak Milletvekili

Ülkemizde, gerçek kişilerin elde ettikleri kazançlarından ödeyecekleri vergilere ilişkin düzenleme, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılmıştır. Bu Kanunun 1'inci maddesindeki "Gerçek kişilerin gelirleri gelir vergisine tâbidir. Gelir bir gerçek kişinin bir takvim yılı içinde elde ettiği kazanç ve iratların safi tutarıdır" düzenlemesi ile gelir vergisinin, kişilerin yıl içindeki toplam kazançlarına göre belirleneceği ifade edilmiştir.

Bunun yanında, vergilere ilişkin Anayasa'nın 73'üncü maddesinde de bir düzenleme yapılmış ve "Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır" denilmiştir. Anayasa'daki bu düzenlemede, kamu gelirlerini karşılamak amacı ile kişilerin gelirleri üzerinden vergi ödemeleri gerektiği belirtilmiştir. Aynı zamanda bu düzenleme ile vergide adaletli ve dengeli dağılıma da işaret edilmiş ve kişilerin gelirleri oranında vergi ödemesi gerektiği vurgulanmıştır.

Ancak ülkemizde vergi politikalarındaki yanlışlık ve adaletsizlikler nedeniyle işçiler, kamu çalışanları vergiler altında ezilirken, yüksek gelir düzeyine sahip olan kişi ve şirketler, iktidar tarafından çıkarılan vergi afları ile adeta vergiden muaf hale getirilmektedir.

Ülkemizde, gelir vergisi oranları 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na bağlı olarak çıkarılan Hazine ve Maliye Bakanlığı Tebliği ile belirlenmektedir. 21 Aralık 2021 tarih ve 31696 sayılı Resmi Gazete'de, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı'ndan yayımlanan 317 seri no'lu Tebliğin 3'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasında, 2022 yılı için vergilendirilecek gelir tarifeleri belirlenmiştir. İlgili tebliğe göre;

"3) 193 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan gelir vergisine tabi gelirlerin vergilendirilmesinde esas alınan tarife, 2022 takvim yılı gelirlerinin vergilendirilmesinde esas alınmak üzere aşağıdaki şekilde yeniden belirlenmiştir.

32.000 TL'ye kadar %15

70.000 TL'nin 32.000 TL'si için 4.800 TL, fazlası %20

170.000 TL'nin 70.000 TL'si için 12.400 TL (ücret gelirlerinde 250.000 TL'nin 70.000 TL'si için 12.400 TL), fazlası %27

880.000 TL'nin 170.000 TL'si için 39.400 TL (ücret gelirlerinde 880.000 TL'nin 250.000 TL'si için 61.000 TL), fazlası %35

880.000 TL'den fazlasının 880.000 TL'si için 287.900 TL (ücret gelirlerinde 880.000 TL'den fazlasının 880.000 TL'si için 281.500 TL),fazlası %40" olarak belirlenmiştir.

Her ne kadar 22 Aralık 2021 tarihinde, Gelir Vergisi Kanunu'nun 23'üncü maddesinin 18'inci fıkrasında yapılan değişiklik ile asgari ücret kadar olan gelirlerinin vergi dışı bırakılması düzenlemesi getirilmiş olsa da bugün çalışanlar, gelir vergisi oranlarındaki yükseklik nedeniyle büyük kayıplar yaşamaktadır. Vergi uzmanları tarafından yapılan açıklamalara göre, gelir vergisi dilimlerinin yeniden değerlendirilmesine göre arttırılmaması nedeniyle çalışanlar yıl içinde bir üst vergi dilimine kısa bir süre içinde geçmekte, bu da gelirlerinde düşüş yaşanmasına neden olmaktadır.

Ülkemizde çalışanların önemli bir oranı asgari ücret ya da biraz daha üzerindeki ücretler karşılığında çalışmaktadır. Ancak belirlenen gelir vergisi dilimlerinin çok yüksek olması nedeniyle işçi ve memurlar aldıkları artış ve zamların önemli bir kısmı gelir vergisi olarak kesilmektedir. 27 Ocak 2022 tarihli 31732 sayılı Resmi Gazete'de, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı'ndan yayımlanan, 319 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde yapılan örnek hesaplamalara göre; 8 bin lira brüt ücreti olan bir işçinin Ocak ayında aldığı 6 bin 395 Türk lirası, Aralık ayında 604 lira azalarak 5 bin 791 Türk lirasına düşmektedir. Brüt ücreti 12 bin Türk Lirası olan bir çalışanın Ocak ayında aldığı 9 bin 254 Türk Lirası, 6 ayda 609 lira azalarak Temmuz ayında 8 bin 645 Türk Lirasına düşmektedir. Kaldı ki, alınan ücret aynı kalmış olsa bile ülkemizdeki hayat pahalılığı ve yağmur gibi gelen zamlar karşısında alım gücü aydan aya düşmektedir. Buna bir de gelir vergisi kesintisi eklendiğinde işçiler açısından geçinmek daha da zorlaşmaktadır.

Benzer bir durum kamuda çalışanlar açısından da söz konusudur. Yılın ilk 3 ayından sonra aldıkları maaşlara göre kamuda çalışanların da vergi dilimleri yükselmekte ve maaşlarında da ciddi düşüşler olmaktadır. Çalışanlar zamlı maaşlarını yılın sadece birkaç ayında alabilmektedir. Nitekim Temmuz ayında kamu çalışanlarına verilen %42 oranındaki zammın bir kısmı, vergi dilimi tarifelerinin düşük belirlenmiş olması nedeniyle doğrudan vergi kesintisine uğramıştır. Çalışanlar bir yandan yüksek gelir vergisi kesintisi nedeniyle gelir kaybına uğrarken bir yandan da TÜİK'in makyajlı rakamları ile bile üç haneli rakamlara doğru hızla yükselen enflasyonla mücadele etmeye çalışmaktadır.

Üstelik gelir vergisi kesintisi, işçiler ile kamu çalışanlarının ödediği tek vergi değildir. Gelir vergisi, ücret ya da maaşlardan kaynağında, doğrudan alınan vergidir. Bunun yanında hem işçiler hem de kamu çalışanları aynı zamanda dolaylı vergiler de ödemektedir. Ülkemizde KDV, ÖTV gibi hayatımızın her alanında olan dolaylı vergiler de vardır. Örneğin deterjan, sabun, bebek bezi gibi temel hijyen ürünlerinde ve yiyecek içecek hizmetlerinde alınan %8'lik KDV, dolaylı vergidir. Bu ve benzeri hizmet ve ürün kullanımlarındaki dolaylı vergiler nedeniyle fiyatlar çok daha fazla yükselmekte bu da özellikle dar ve orta gelirli vatandaşlarımızı zor sokmaktadır. Yani çalışanlar hem doğrudan kesilen vergiler hem de dolaylı vergiler nedeniyle, vergi yükü altında ezilmektedir.

Bunun yanında, Ak Parti İktidarları tarafından son 5 yılda, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne 5 vergi affı kanunu getirilmiştir. Sürekli çıkarılan bu vergi afları ile iyi niyetli

vergi mükellefleri ile vergisini maaş ve ücretlerdeki doğrudan kesintiler ile ödeyen çalışanlar adeta cezalandırılmıştır. Çıkarılan vergi affı kanunları, Anayasa'nın 73'üncü maddesi ile belirlenen vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı hedefini yok eden yanlış ekonomi ve vergi politikalarının sonucudur.

Bugün geldiğimiz noktada, ülkemizde işçiler ve kamu çalışanları ağır vergi yükü altında ezilmektedir. Yüksek vergi dilimi oranları ve ÖTV, KDV gibi dolaylı vergiler nedeniyle vergide adalet sağlanamamaktadır. Bu nedenle öncelikle çalışanların gelirlerini koruyacak şekilde gelir vergisi oranlarında değişikliğe gidilmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede;

1)2022 yılı gelir vergisi dilimleri, neden yeniden değerlendirme oranında arttırılmamıştır?

2)Kamu kurum ve kuruluşlarının, % 15'in üzerindeki gelir vergisini, çalışanlar yerine ödemesini sağlayacak bir düzenlemeye gidilmesi düşünülmekte midir?

3)Çalışanların gelirlerini korumak ve aldıkları ücretlerin, vergilerin altında ezilmesini engellemek için gelir vergisi oranlarını yeniden ele alarak çalışanlar lehine bir değişiklik yapmayı düşünüyor musunuz?